

GAZETA LWOWSKA

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
LWÓW, UL. SŁOWACKIEGO 6. I-sze p.

Listy należy frankować. — Reklamacje
otwarte wolne od opłaty.

Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.

Telefony:
REDAKCJI
21—18

ADMINISTRACJI
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE PRÓCZ DNI POŚWIĄ-
TECZNYCH O GODZINIE 3-ciej POPOŁUDNIU

REDAKTOROWIE NACZELNI:
WOJCIECH BARANOWSKI
i Dr. MARCELI SZAROTA

CENA
NUMERU

15 gr.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do do-
mu 2-80 — z dostawą 3-30. — Zamiejscowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 3-30. —
Zagranicą 7— P. K. O. Nr. 141.690.

W sprawie polskich uzdrowisk i letnisk.

Za kilkanaście dni rozpocznie się w Polsce sezon wyjazdów wypoczynkowych i leczniczych. Już dzisiaj myśli o tem każdy, kto jest do takiego wyjazdu zmuszony i kogo na to stać; a w obecnym wyczerpującym trybie naszego życia wszyscy jesteśmy gorąco spragnieni wypoczynku.

W tym roku sprawa wyjazdów wakacyjnych jest atoli bardziej skomplikowana, niż kiedykolwiek. Wszak żyjemy w niekończącej się bynajmniej epoce kryzysu, zmuszeni jesteśmy do oszczędności i bezwzględnej szanowania grosza.

To też z prawdziwym uznaniem przyjąć należy inicjatywę, podjętą w sprawie przemysłu uzdrowiskowo-letniskowego przez nasze Izby handlowo-przemysłowe (zwłaszcza przez Izbę Krakowską), a popartą energicznie i stanowczo przez Rząd. Wyrazem tej inicjatywy i najlepszej woli była onegdajsza konferencja w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Krakowie, w której, prócz członków Izby i delegatów zainteresowanych instytucji, wzięli udział: P. wiceminister Skarbu, Starzyński i p. wiceminister Komunikacji, inż. Gallot, oraz wyżsi urzędnicy obu Ministerstw.

Postulaty wysunięte na tej konferencji przez przedstawicieli Rządu, są zarazem postulatami całego społeczeństwa i dowodzą niedwuznacznie, iż nasze władze centralne odnoszą się do problemu uzdrowiskowo-letniskowego z głębokim rozumieniem jego najistotniejszych momentów.

P. wiceminister Starzyński zaakcentował z największą słusnością konieczność poparcia przez społeczeństwo polskich uzdrowisk, letnisk i stacji klimatycznych. Wyjazdy wakacyjne zagranicę powodowały w ostatnich latach niezwykle dotkliwy odpływ pieniędzy z Polski; w latach 1929-1930 odpływ ten zaznaczył się w sumie 160 milionów zł., a w roku ubiegłym w sumie 100 milionów zł. W dzisiejszych warunkach gospodarczych Polski jest to naprawdę uszczerbek niepokojący. Rząd nasz, w ciągłym dążeniu do utrzymania równowagi budżetu, był też zmuszony ostatnio do znacznego podwyższenia opłat paszportowych, co wpłynąć powinno bardzo poważnie na skierowanie kuracjuszy naszych do uzdrowisk i letnisk krajowych.

Mac Donald udaje się na wypoczynek.

Londyn, 18 maja. (PAT.) Premier Mac Donald odjeżdża dziś wieczorem do swej posiadłości w Szkocji, gdzie ma spędzić 4 tygodnie na kuracji. Mac Donald jedzie w towarzystwie swego lekarza, który będzie dokonywał niezbędnych opatrunków oczu i czuwał, aby Mac Donald nie pracował i nie czytał poza normą, ustaloną przez lekarzy. Dnia 13 czerwca Mac Donald powróci do Londynu na dwa dni, poczem uda się wraz z całą delegacją angielską do Lozanny.

Niestety uzdrowiska te i letniska — oto słowa p. Wiceministra — spotykają się z powszechnym zarzutem, że są za drogie!

I oto wylania się samo sedno problemu, nad którym debatowała właśnie konferencja krakowska.

Zyczymy polskim uzdrowiskom powodzenia i jak najpiękniejszego rozwoju bardzo szczerze. Zyczymy im tego z wielu powodów: 1) bo uzdrowiska i stacje klimatyczne polskie nie są naprawdę gorsze od zagranicznych, a często wprost jedyne w swoim rodzaju, 2) bo obowiązek patriotyczny nakazuje nam popierać usilnie to, co

swoje a dobre, i 3) bo nasze uzdrowiska i letniska przechodzą także kryzys i należy im wszelkimi sposobami przyjść z pomocą. Zresztą, co tu dużo mówić! Przyroda polska jest naprawdę jedną z najpiękniejszych i najbardziej uroczych w Europie, a nasze źródła lecznicze mają (bez przesady) nieraz własności wprost cudowne.

Cała dyskusja w opinii publicznej obraca się jednak dokoła następującej tezy: Pojedziemy do naszych letnisk i uzdrowisk, ale chcemy, ale musimy wiedzieć, że pieniądze nie wyrzucimy na marne, że za te pieniądze, dostaniemy to, co się nam należy,

co mamy w każdym porządnym letnisku i uzdrowisku zagranicznym.

Apele te stosują się w pierwszym rzędzie do właścicieli pensjonatów, will, mieszkań, pokoi meblowanych itp. Naturalnie, ma się na myśli także właścicieli uzdrowisk i letnisk, ale co do tego wiadomo, że Zarządy uzdrowisk (zwłaszcza w uzdrowiskach państwowych i wielu prywatnych) gotowe są do ustępstw i czynią stale w tym kierunku nowe kroki. Kamieniem obrazy są przedewszystkiem właściciele i właścicielki pensjonatów i will. Oni to zdobyć się muszą na zmianę swej dotychczasowej „polityki“.

Ceny mieszkań i utrzymania powinny być stanowczo obniżone bardzo wydatnie i zastosowane do stanu kieszeni ludzkich i do niewątpliwej taniości środków spożywczych i innych artykułów w Polsce. Stosunki higieniczne w pensjonatach i willach, stosunki bezpieczeństwa i urządzenia mieszkaniowe muszą być dostosowane do wymagań kuracjusza czy klienta. Trzeba raz skończyć z przekonaniem, że kuracjusz musi wszystko przyjąć, na wszystko się zgodzić, że musi spać na „madejowym łożu“, w zapluskwionym pokoju, przy niedomkniętych drzwiach i oknach, pozwalając się równocześnie truć, lekceważyć i narażać na grymasy każdej „paniusi“.

Z pewnością rzeczy takie należą do wyjątków; wiemy, że większość naszych pensjonatów, will i t. d. dba o swoich klientów i o ich wygody. Ale i te liczne niestety wyjątki winny być wytrzebione, jeśli ma zaistnieć wzajemne zaufanie. Musi się raz dojść do przekonania, że sprawa popierania własnych uzdrowisk i letnisk, to nie tylko kwestja „patriotyczna“ i „turytyczna“, gospodarcza i finansowa, ale zarazem kwestja społeczna i proprostuhandlowa. Inaczej nie pójdzie! Czasy są za ciężkie, ludzie są za mądry!

Na konferencji krakowskiej przedstawiciele przemysłu uzdrowiskowo-letniskowego złożyli zobowiązanie, że taka naprawa zostanie istotnie w tym roku dokonana.

Wierzmy, że tak się stanie. To też rzucając gorące hasło: „Jedźcie masowo tylko do polskich uzdrowisk“, wołamy równocześnie: „Bacność zarządy zdrowe i właściciele pensjonatów! Tylko od was zależy powodzenie tegorocznego sezonu...“

Z ostatniej chwili.

Akcja oszczędnościowa Rządu.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 18 maja. Dziś rano porucił do stolicy po 3-dniowym wypoczynku świątecznym na Wileńszczyźnie, prem. Prystor i objął urządowanie. Przedpołudniem premier odbył kilka konferencji z wyższymi urzędnikami Prezydium Rady Ministrów oraz wicepremierem Zawadzkim. Przypuszczalnie po tych naradach wyznaczony będzie termin najbliższego posiedzenia Rady Ministrów. Na porządku dzien-

nym znajdzie się sprawa wykonania zamierzeń Rządu w dziedzinie utrzymania równowagi budżetowej i zapewnienie jej na najbliższą przyszłość.

Jak wiadomo Rząd uważa za konieczne zmniejszenie wydatków rzeczowych i personalnych w budżecie. W jaki sposób oszczędności te będą przeprowadzone jest jeszcze rzeczą otwartą i wymaga decyzji Rady Ministrów.

Austria ogłosi moratorium?

Londyn, 18 maja. (PAT.) „Daily Telegraph“ donosi, iż w najbliższych dniach Austria ogłosi moratorium, które jednak nie obejmie płatności kuponów, przypadających w czerwcu z tytułu austriackiej pożyczki Ligi Narodów. „Daily Telegraph“ dowiaduje się w związku z tem, że w rządzie brytyjskim niema tendencji udzielania Au-

stri ani pożyczki ani gwarancji. Rząd brytyjski wychodzić ma z założenia, że akcją pomocy finansowej dla Austrii za jąć się winny przedewszystkiem te państwa, które są gospodarczo bardziej związane z Austrią i których interesy bezpośrednio łączą się z obecną sytuacją finansową Austrii.

Sensacyjne oświadczenie Herriota.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 18 maja. Z Londynu donoszą, że organ socjalistów angielskich „Daily Telegraph“ opublikował wywiad z przywódcą radykałów francuskich Herriota. Wywody Herriota przekreślają zupełnie nadzieje Niemców na zwycięstwo lewicy we Francji. Herriot oświadczył wyraźnie, że

zmniejszenie niemieckich rat reparacyjnych jest niemożliwe, o ile Stany Zjednoczone i Anglja nie zgodzą się na obniżenie długów. W kwestji rozbrojenia Herriot wypowiedział się, że rozbrojenie możliwe będzie tylko etapami, równolegle z postępem międzynarodowego bezpieczeństwa.

Stosunki chińsko-japońskie

ulegną niebawem ponownemu zaostrzeniu.

Moskwa, 18 maja. (PAT.) Donoszą z Nankinu, że oficjalny organ rządu chińskiego wyraża obawę, iż ostatnie wydarzenia w Tokio mogą się odbić fatalnie na stosunkach chińsko-japońskich. Pismo podkreśla, że japońskie koła wojskowe nie były zadowolone nawet z agresywnego wobec Chin stanowiska zabitego premiera Inukai.

Moskwa, 18 maja. (PAT.) Źródła chińskie donoszą z Pekinu o buncie

stołecznego garnizonu mandżurskiego w Czag-Czung. Bunt stłumiono w zarodku przy pomocy wojsk japońskich. Miano rozstrzelać 54 żołnierzy. Wedle doniesień japońskich w Laojuan-Tun-lao zbuntował się pułk kawalerji ki-ryńskiej. Żołnierze mieli zdemolować dowództwo pułku i z bronią w reku wymaszerować na północny wschód w kierunku rejonu koncentracji wojsk powstańczych.

Dalsze rozruchy w Bombaju.

Bombaj, 17 maja. (PAT.) W ciągu ostatnich trzech i pół dni, ofiarą niepokojów padło 77 zabitych i kilkuset rannych. Z Poony wezwano większe oddziały wojska dla udzielenia miejscowym oddziałom pomocy w przywróceniu porządku.

Bombaj, 17 maja. (PAT.) W czasie zorganizowanego przez mużulmanów obchodu doszło znowu do starcia. 8 osób jest zabitych, 150 rannych. Wiele sklepów splondrowano.

Dyktator w bluzie i dyktator w mundurze.

Rokosz generałów niemieckich. — Za kulisami dymisji gen. Groenera. — Gen. Schleicher i Hitler — ludzie jutra. — Reichswehra po stronie przewrotu. — Hindenburg i Brüning nie bronią republiki. — Czy republikanie ockną się?

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“).

Berlin, w maju 1932.

Cechą obecnej polityki niemieckiej jest jej nieprzejrzystość i nieobliczalność. Takt i zręczność polityczna nie należą do zalet spotykanych często w niemieckim świecie politycznym. Ostatnie wypadki w Niemczech, stanowiące sensację światową, dowodzą tego w sposób bardzo wyrazisty.

Trzej najwyżsi wojskowi, gen. Schleicher, gen. Hammerstein i admirał Raeder, zmusili dotychczasowego ministra Reichswehry i spraw wewnętrznych gen. Groenera do ustąpienia. Oświadczyli mianowicie, że wojsko nie ma już do niego zaufania. Bawarskie organy prasowe katolickie od dłuższego czasu przepowiadały ten rokosz kamaryli generałskich; i ostrzegali przed nim. Nie ulega bowiem wątpliwości, że krok generałów nie miał żadnego prawnego uzasadnienia, sprzeczny był z zasadami i praktyką konstytucji, operował jedynie argumentem siły i powiódł się dzięki współdziałaniu innych wysoko stojących czynników.

Mówią, że feldmarszałek Hindenburg stracił zaufanie do dotychczasowego swego pupila Groenera, czego już można się było dopatrzeć w zwroceniu się prezydenta przeciw chronionemu obecnie przez Groenera „Reichsbannerowi“. Kanclerz Brüning odegrał w tej sprawie rolę dwuznaczną. Nie wystąpił przeciw rokoszom w obronie swego ministra, jak tego należało się spodziewać. Wskutek tego teren działania Groenera został przepołowiony: utracił ministerstwo Reichswehry, ma się utrzymać — nie wiadomo na jak długo — przy ministerstwie spraw wewnętrznych.

Oficjalne dementi: wydane pod wpływem olbrzymiego wrażenia, które ta interwencja generałska wywołała na świecie tłumaczy, że gen. Groener ustąpił dobrowolnie z powodu nadmiernego obciążenia pracą. Ale dlaczego zrezygnował właśnie w teki Reichswehry stanowiącej właściwą jego specjalność? Rzecz jest jasna: Groener padł ofiarą hitlerowców i współdziałających z nimi generałów, mszczących się na nim za rozwiązanie zarządzone przez niego armii hitlerowskiej i za wystąpienie jego w obronie Reichsbannerów. Prasa lewicowa leje lzy: Groener u władzy wydawał się im nieraz niepewnym, Groener upadający jest w jej oczach jednym z ostatnich filarów republiki.

Groenera obalili dwaj kandydaci na dyktatorów, którzy coraz bliżsi są swego celu: dyktator w brązowej koszuli Hitler i dyktator w generalskim mundurze Schleicher. Hitler demagog bezwzględny i hałaśliwy, a nie pozbawiony podstępnej, zręczności. Schleicher, generał polityk doniedawna jeszcze atakowany przez hitlerowców i przezywany przez nich „generałem kancelaryjnym“, człowiek inteligentny, gładki, obrotny, a przedewszystkiem ambitny. Dotąd działał w cieniu: dziś, usunąwszy Groenera, wysu-

Prezydent Ziehm o zjeździe w Elblągu.

Królewiec, 17 maja. (PAT.) Prezydent Senatu Gdańskiego dr. Ziehm ogłasza w „Ostpreussische Ztg.“ artykuł, w którym wyraża swoje zadowolenie z urzędowania przez Związek dla popierania Niemczyzny zagranicą zjazdu w Elblągu. W artykule tym dr. Ziehm oświadcza, że „ludność niemiecka w Gdańsku stanowi część wielkiego narodu niemieckiego; ludność Gdańska została wbrew swej woli oddzielona od swej kochanej ojczyzny, lecz mimo to będzie zawsze dzieliła los niemieckiego narodu“.

wa się na pierwszy plan. Mówi się już o nim, jako o przyszłym ministrze Reichswehry, jako o przyszłym kanclerzu gabinetu, w którym hitlerowcy będą mieli przewagę, a centrum będzie stanowilo tolerowany do czasu dodatek.

Prasa lewicowa niemiecka przyznaje — po niewczasie — że byt republiki jest zagrożony, apeluje do Brüninga, wierzy bowiem jesz-

cze w jego dobrą wiarę, stwierdza, że generalskie pronunciamiento wywołało jaknajgorsze wrażenie zagranicą w okresie rokowań w sprawie rozbrojenia i odszkodowań.

Skargi jednak i ostrzeżenia nie przydadzą się na nic. Wrogowie republiki są bezwzględni i konsekwentni. Jest ich coraz więcej, gdyż coraz to nowi wychodzą z ukrycia. Ludzie przezworni przestają się obecnie krępo-

Dalsze szczegóły katastrofy okrętowej.

Paryż, 17 maja. (PAT.) Według oświadczenia dyrekcji „Messageries Maritimes“ z 900 pasażerów statku „Philippard“ uratowano dotychczas 650. Znaczna ilość rozbitków uratowana została, jak wiadomo, przez rosyjski parowiec. Z Adenu donoszą, że wielu rozbitków zabrał z parowca rosyjskiego na swój pokład parowiec francuski „André Lebon“.

Paryż, 17 maja. (PAT.) Prasa wieczorna zamieszcza sprawozdanie kapitana angielskiego statku „Contractor“, który brał udział w akcji ratowniczej okrętu „Georges Philippard“. O godz. 3-cj rano „Contractor“ zauważył w odległości 50 klm. płomień, wobec czego natychmiast zmienił kurs. O godz. 6 rano przybył na miejsce katastrofy, gdzie znajdował się statek fran-

wać i zrzucają maski. Uważają bowiem, że nadeszła ich chwila, że kończy się widać era republikańska.

Stosunek sił walczących obozów staje się coraz bardziej nierówny. Republika nie może już liczyć w pełni na swoich oficjalnych reprezentantów i obrońców. Reichswehra jest po stronie czynników dążących do przewrotu. Prezydent sprzyja republikańskiej prawicy, a kanclerz zachowuje się wyczekująco. A front republikański zwięźsza się. Znaczna jego część utraciła wiarę w zwycięstwo i nie chce dalsze; walki. Już nietylko centrum katolickie, ale i demokraci południowo-niemieccy układają się z narodowymi socjalistami.

Jedynie wielki solidarny odruch niemieckiego obozu republikańskiego może oddalić katastrofę, ocalić republikę. Ale czy przyjdzie do niego?

I. R.

Przypadek, czy zamach?

Paryż, 17 maja. (PAT.) W Paryżu krąży uporczywe pogłoski, że pożar na okręcie „Georges Philippard“ jest niczem innym, jak zamachem. Dyrekcja służby bezpieczeństwa informuje w tej sprawie, że w przeddzień wyjazdu tego statku na Daleki Wschód, przedstawicielom towarzystwa okrętowego w Marsylii zakomunikował inspektor policji portowej, że w rewolucyjnych kołach Paryża przewiduje się, iż statek „Philippard“ zostanie wysadzony w powietrze, w chwili, gdy przepływać będzie przez kanał Sueski. Zamach ten dokonany został — jak zeznawał inspektor — celem przeszkodzenia zao-

patrzenia w broń i amunicję Japonii, prowadzącej wojnę z Chinami, a wkrótce może i Sowieci. Mimo to sprawa była bagatelizowana. Choć zrestą zastosowano wszelkie środki ostrożności i zarządzono gruntowną rewizję na statku, nie znaleziono tam niczego, coby mogło nasuwać jakiegokolwiek podejrzenia. W Port - Saidzie okręt zatrzymał się zaledwie przez dwie godziny, zamiast przez 12 godzin i w ten sposób przebył kanał Sueski o pół dnia wcześniej. Istotnie w czasie tej podróży nie zaszedł żaden wypadek, któryby wskazywał, że pożar jest rezultatem zamachu.

Dymisja gabinetu belgijskiego.

Bruksela, 17 maja. (PAT.) Gabinet belgijski podaje się dziś wieczorem do dymisji. Jutro premier Renkin złoży zbiorową dymisję ministrów na ręce króla. Powodem dymisji jest kwestja językowa w nauczaniu powszechnym.

Na zgłoszony projekt rządowy w sprawie języków, nie zgodziła się katolicka partja flamandzka. Według przewidywań, nowy rząd będzie tworzył dotychczasowy premier Renkin, zmieniając 5 dotychczasowych ministrów.

Nowe brednie Greenwalla.

Londyn, 17 maja. (PAT.) „Daily Express“ zamieszcza dziś ponownie niesłychane brednie Greenwalla, datowane z Gdańska, o tem jak Gdańsk jest otoczony wojskami polskimi. Cały artykuł Greenwalla utrzymany jest

w typie sensacyjnym i zawiera mapy Gdańska, „korytarza“ i granic Niemiec. Żadnych powoływań się na wysoko stojące osobistości w Gdańsku tym razem niema.

Zeznania Gorgułowa.

Paryż, 17 maja. (PAT.) Gorgułow oświadczył sędziemu śledczemu, że od pewnego czasu ogarnięty był przez idée fixe zabicia prezydenta Doumera. Walczył on z tą manją i jeszcze w dzień zbrodni usiłował wywołać aresztowanie siebie, coby mu uniemożliwiło dokonanie zbrodni. Gorgułow twierdzi, że strzelając do prezydenta Doumera działał jakby pod wpływem hipnozy. Dodał on, że od 15 lat choruje na syfilis.

Paryż, 17 maja. (PAT.) Podczas dzisiejszego przesłuchania, sędzia śledczy zapytał Gorgułowa, w jaki sposób przygotował i dokonał zamachu. Morderca odpowiedział: Od czasu przybycia do Paryża żyłem w stanie pewnego rodzaju hipnozy. Chodziłem modlić się do Notre-Dame, walczyłem z sobą samym, miałem zamiar popełnić samobójstwo. Stan rozdrażnienia i we-

wnętrznej rozterki trwał w dniach 5 i 6 maja. Pragnąłem aby mnie aresztowano, i świadomie zadawałem policjantom bezmyślne pytania, chcąc, aby żądali odemnie papierów osobistych, których nie miałem w porządku. Dążyłem do tego, aby mnie doprowadzono do komisariatu policji. Było to prawdziwe opętanie, z którymi walczyłem. Zły duch podszeptował mi: pełnij samobójstwo po zamachu na Doumera. Do godz. 2-giej chodziłem po kawiarniach, aby się zagłuszyć. Przed udaniem się do pałacu Rotszyldów, gdzie potem dokonałem zamachu, wypilem butelkę koniaku. Przybywszy na wystawę, zacząłem oglądać eksponaty. Gdy wszedł prezydent i ujrzałem go z profilu, zacząłem doń strzelać, nie zdając sobie sprawy z tego, co czynię.

cuski „Georges Philippard“, który padł pastwą płomieni. Znajdował się tam już okręt sowiecki „Sowieckaja Neft“. „Contractor“, zbliżając się coraz bardziej do płonącego statku, zauważył kilka set osób na przednim i tylnym pokładzie. Kapitan okrętu angielskiego polecił natychmiast spuścić łódzie ratunkowe, ocalając 75 pasażerów i członków załogi. Łódzie okrętu „Georges Philippard“ przewoziły już od 3 rano rozbitków na pokład statku sowieckiego. Według opowiadań uratowanych pasażerów, pasażerowie I. klasy znajdowali się w chwili wybuchu pożaru w swych kabinach, skąd nie mogli się wydostać, ponieważ pożar odciął im drogę. Według opinii inżynierów francuskich, pożar powstał w kabinie luksusowej wskutek krótkiego spięcia. Stacja radiowa i kabina kapitańska uległy zupełnemu zniszczeniu. Wskutek gwałtownego wiatru ogień szybko się rozszerzył, obejmując wkrótce cały statek. Kapitan angielskiego statku stwierdza, że na pokład jego okrętu przyjął 129 rozbitków. Jeden z pasażerów zmarł wskutek odniesionych poparzeń. Według informacji kapitana płonącego statku, z ogólnej liczby pasażerów brakuje jeszcze 100 osób. Wszyscy pasażerowie przyjęci na pokład okrętu ratowniczego, są w białiznie nocnej.

Aden, 17 maja. (PAT.) Rozbitki z okrętu „Georges Philippard“ przybyli na pokładzie okrętu angielskiego „Contractor“ opowiadają, że pożar na okręcie powstał wskutek krótkiego spięcia w jednej z kajut I. klasy. Pożar, który szerzył się z niezmierną szybkością, uniemożliwił wprost pasażerom I. klasy ratunek, zniszczył również stację radiową, co uniemożliwiło wzywanie tą drogą pomocy. Większość pasażerów w chwili wybuchu katastrofy spała. Ponieśli oni wielkie straty materialne. Wiele osób, nie mogąc doczekać się swej kolejki przy zajęciu miejsc w łodziach ratunkowych, rzuciło się do wody, gdzie ginęli pożarci przez rekiny. Wiele rodzin zostało rozdzielonych. Wśród uratowanych na pokładzie „Contractoru“ znajduje się dwuletnie dziecko i jedno niemowlę, których rodzice nie zostali odnalezieni.

Kondolencje Prem. Prystora do rządu japońskiego.

Warszawa, 17 maja. (PAT.) Z powodu zamachu dokonanego na osobę prezesa Rady ministrów Japonii Inukai, prezes Rady Ministrów Aleksander Prystor wystosował depeszę treści następującej: J. E. pan Takahaszi, pełniący obowiązki prezesa rady ministrów. Głęboko poruszony wiadomością o strasznym zamachu, którego ofiarą padł prezes Rady Ministrów, proszę W. E. o przyjęcie wyrazów współczucia i żalu, oraz sympatii ze strony Rządu polskiego.

Stosunki gospodarcze polsko-austrjackie.

POROZUMIENIE W SPRAWIE DOSTAW NIEROGACIZNY.

Wiedeń, 17 maja. (PAT.) Rokowania rządu austriackiego w sprawie rozdziału polskiego kontyngentu przywozowego nierogacizny doprowadziły dnia 12 bm. do porozumienia. Ze strony polskiej brali udział w rokowaniach poseł R. P. Łukasiewicz i dyr. Państwowego Instytutu Eksportowego Turyski. Jak słychać, pozostaje rozdział kontyngentu nadal w rękach polskich i będzie jak dotychczas regulowany przez polskie cła wywozowe. O ile chodzi o przydział wysyłek z Polski dla poszczególnych eksporterów wiedeńskich, to nowa formuła nie dopuszcza jakiegokolwiek przewagi nad naszymi eksporterami, ponieważ połowa kontyngentu będzie mogła być przydzielona każdego tygodnia wiedeńskim firmom komisjonerskim według swobodnego uznania dostawców polskich, w drodze wolnej konkurencji.

DELEGACI POLSKICH SFER GOSPODAR- CZYCH W WIEDNIU.

Warszawa, 17 maja. (PAT.) W czasie od 10 do 13 b. m. bawiła w Wiedniu delegacja polskiego Komitetu Współpracy Gospodarczej między Polską a Austrią z b. min. A. Olszewskim, wiceprezesem Komitetu na czele. Delegacja polska wzięła udział w walnym zgromadzeniu austriacko-polskiej Izby Handlowej w Wiedniu, gdzie miała sposobność osobistego zetknięcia się i nawiązania kontaktu z członkami analogicznego Komitetu austriackiego w Wiedniu, celem omówienia całokształtu spraw w zakresie zacieśnienia stosunków handlowych między obydwojema krajami, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości wzmożenia eksportu austriackich wyrobów przemysłowych do Polski.

Ze strony polskiej podkreślano fakt, iż wskutek całego splotu okoliczności działalność ekspansyjna wywozu polskiego zmierzać musi w dwóch kierunkach, mianowicie w kierunku na południe, względnie południowy wschód, a więc do Austrii i innych krajów naddunajskich, oraz w kierunku północnym, względnie północno-zachodnim, obejmującym obszar krajów bałtyckich, skandynawskich, Anglii i krajów zamorskich.

Stosunki gospodarcze między Polską a Austrią posiadają wszelkie warunki korzystnego rozwoju, z jednej strony bowiem Polska stanowi pojemny rynek zbytu dla wyrobów przemysłu austriackiego i gotowa jest sprowadzać z Austrii te towary, które do-

tychczas importowane z państw trzecich, z drugiej zaś strony rynek austriacki wykazuje

Gen. Schleicher u Brüninga.

Berlin, 17 maja. (PAT.) Po krótkiej przerwie świątecznej gabinet Rzeszy zebrał się dziś na naradę celem ukończenia prac nad sprawami budżetowymi i dekretem w sprawie walki z bezrobociem oraz nad ochotniczymi oddziałami pracy. W kołach politycznych liczne komentarze wywołał fakt przyjęcia przez Brüninga gen. v. Schleichera. Audjencja ta spowodowała pogłoski o bliskiej nominacji v. Schleichera na stanowisko ministra Reichswehry. W

jeszcze i w dobie obecnej poważne zdolności absorbcyjne w zakresie produktów rolniczo-hodowlanych i kopalnianych.

Członkowie delegacji polskiej odbyli szereg konferencji z przedstawicielami austriackich sfer gospodarczych, w toku których omówili wytyczne dalszej działalności i poinformowali się wzajemnie o stanie praktycznych prac obu Komitetów.

kołach poinformowanych utrzymują jednak, że Schleicher nie przyjąłby zaofiarowanego stanowiska, wobec czego sprawa pozostaje nadal otwarta. Nie jest wykluczone, że już w najbliższych dniach przesilenie zapoczątkowane ustąpieniem Groenera rozszerzy się na cały gabinet. W każdym razie sprawa rekonstrukcji gabinetu Rzeszy pozostaje w zależności od wyników rokowań w sprawie utworzenia rządu w Prusach.

Tajna organizacja japońska.

Tokio, 17 maja. (PAT.) Duchowny Nisho aresztowany w dniu 11 marca b. r. pod zarzutem udziału w zamachach, oświadczył policji obecnie, że 17 młodych ludzi, którzy dobrowolnie oddali się w ręce policji, należy do tajnego stowarzyszenia pod nazwą „Brac-

two Krwi“, którego celem jest usunięcie zapomocą wszelkich możliwych środków, aż do zabójstwa władcze, wszystkich mężów stanu i polityków, będących niezyczliwie usposobionymi dla ruchu nacjonalistycznego.

Rozbudowa portu w Gdyni.



Rozbudowa portu w Gdyni mimo trudnych warunków ekonomicznych i finansowych kraju, postępuje coraz szybciej, tak, że niemal z każdym miesiącem powstają tam nowe budynki, zarówno prywatne, jak i publiczne, składy portowe, hangary, urządzenia przeładunkowe i t. d. — Na zdjęciu naszym widzimy fragment nowych zabudowań w porcie Gdyni, a mianowicie: 1) gmach Urzędu Morskiego, 2) nowy olbrzymi magazyn Polskiego Monopoli Tytoniowego, 3) wieżę ciśnienia i 4) magazyny Cukroportu.

Dalszy spadek bezrobocia o 10.725 osób.

Według danych państwowych urzędów pośrednictwa pracy, liczba bezrobotnych, zarejestrowanych na terenie całej Polski w dniu 14 b. m., wyniosła 307.738 osób, co w porównaniu ze stanem z ubiegłego tygodnia stanowi znaczny spadek liczby bezrobotnych o 10.725 osób.

Z sali koncertowej.

Ósmy koncert symfoniczny Tow. Miłośników Muzyki i Opery pod dykcją Grzegorza Fitelberga.

Ósmy koncert symfoniczny Tow. Miłośników Muzyki i Opery we Lwowie pod batutą Grzegorza Fitelberga, przyniósł nam znowu cały szereg wybitnych kompozycji współczesnych, a między nimi trzy utwory polskie. Program ten był najlepszym wyrazem zarówno założeń ideowych nowo powstałego Towarzystwa, jak i samego dyrygenta, który od długiego szeregu lat pracuje z największym poświęceniem jako pionier współczesnej kultury muzycznej w Polsce, popierając równocześnie nasze młode talenty zarówno w kraju jak i poza granicami Polski.

„Petruzka“ Strawińskiego stanowił z pewnego względu hasło całego wieczoru. Nie jakoby wyznaczał kierunek dzieł, które towarzyszyły mu w programie, ale w znaczeniu podniesienia dźwięku i rytmu do naczelnego zasady przeżycia muzycznego. Zależnie od światopoglądu muzycznego danego kompozytora, od nastawienia jednostki, która jego myśl twórczą przeżywa, różne są możliwości w zakresie tego przeżycia: raz idzie ono drogą bardziej bezpośrednią, działając w pierwszym rzę-

dzie czynnikami dostępnymi dla zmysłów, jak dźwięk i rytm, drugi raz sublimuje te czynniki zmysłowe w kierunku symbolów pewnej treści bardziej abstrakcyjnej. Trudno powiedzieć, która z tych dróg prościej i pewniej prowadzi do celu, prawdopodobnie obie mają swoje równouprawnienie na terenie niezliczonych możliwości psychiki ludzkiej. Pewnym jest tylko, że właśnie „Petruzka“, jak zresztą wszystkie inne dzieła Strawińskiego z tego okresu, stanowią w muzyce nowoczesnej szczytowy punkt tego pierwszego kierunku. Potęga rytmu, sprowadzonego do form prawie elementarnych i równie elementarne ujęcie samej materii dźwiękowej, mają tu w sobie coś z żywiołowego działania przyrody. Ten dźwięk stoi poza prawami ścisłej logiki muzycznej, która nie jest tu ani tonalną, ani atonalną; jest on po prostu częścią natury — podobnie jak obraz życia ludowego, który był dlań impulsem twórczym. A może zresztą zaistniał ten dźwięk w pierwotnej swej formie jeszcze, zanim znalazł drogę do słuchaczy poprzez koncepcje literackie i choreo-

graficzne. Nie zapominajmy, że „Petruzka“ ujrzał światło kinkietów w r. 1911, w epoce panowania dramatu wagnerowskiego i francuskiego impresjonizmu, w epoce dźwięku „pięknego“ harmonicznie i pod względem zróżnicowania barwy wyrafinowanego i przesubtelniejszego do ostatnich granic możliwości. Przeskok, którym akcentował Strawiński swą estetykę nowego piękna był zbyt wielki, zbyt rażący, by mógł się obejść bez usprawiedliwienia go koncepcją pozamuzyczną. Dziś dopiero z perspektywy lat dwudziestu pojmujemy, że właśnie „Petruzka“ był jednym ze źródeł odrodzenia muzyki współczesnej, odrodzenia jej z ducha muzyki ludowej i z ducha rytmu.

Cudowne podejście, które znalazł Fitelberg w stosunku do „Petruzki“ pozwoliło nam odczuć olbrzymie znaczenie i potęgę tego dzieła, w całości pierwszy raz wykonanego we Lwowie. Była w nim przedewszystkiem niesłychana bezpośredniość, intuicyjne zapamiętanie się w potęgę dźwięku i równocześnie dyskretny dystans artysty w stosunku do wszystkiego, co w dziele tem narzucone zostało od zewnątrz. Cóż dziwnego, że w tych warunkach „Petruzka“ szturmem wzięła naszą publiczność!

Podobna bezpośredniość koncepcji muzycznej cechuje też kompozycje Kondrackiego i Maklakiewicza, z którymi zapoznał nas Fitelberg na ostatnim koncercie. „Zołnierze“ Kondrackiego to kompozycja okolicz-

FL. POPPER
CHRUDIM

WYŁĄCZNY SPRZĄD
GABRYEL STARK
LWÓW, PL. MARJACKI 11.

Telefoniczna dymisja.

Londyn, 17 maja. (PAT.) Poraz pierwszy w historii premier jednego ze stanów australijskich zgłosił swą dymisję telefonicznie poprzez ocean, będąc oddalony od miejsca urzędowania o 12 tys. mil.

Fakt ten dokonał się wczoraj wieczorem, gdy premier stanu Victorja w Australji — Hogan, który stał na czele rządu Labour Party, bawiąc chwilowo w Londynie, zgłosił telefonicznie swą dymisję gubernatorowi stanu Victoria. Dymisja ta została przyjęta, ale równocześnie gubernator, również telefonicznie, polecił obecnemu rządowi dalsze sprawowanie funkcji do czasu obioru nowego rządu po zebraniu się nowego sejmu.

Pożar w zakładach Kruppa.

Berlin, 17 maja. (PAT.) W suszarni materiałów ogniotrwałych w zakładach Kruppa w Essen, wybuchł w nocy olbrzymi pożar, który objął zabudowanie długości 80 metrów i szerokości 40 metrów. Ogień groził przytem przetruceniem się na pobliskie modelarnie. Zaalarmowano wszystkie oddziały fabrycznej straży pożarnej, które rozpoczęły akcję ratowniczą. Snopy iskier, buchające z płonącego budynku, zasypywały okoliczne domy. Dopiero o godzinie 4 nad ranem udało się pożar ująć. Miejscowa straż pożarna nie była wzywana na teren fabryczny, zarząd fabryki zażądał natomiast silnych oddziałów policyjnych, celem odgrodenia miejsca pożaru kordonem i nie dopuszczenia tłumu ciekawych, napływających mimo pory nocnej.

nościowa, która nie może dać wyobrażenia o bogatej inwencji Kondrackiego i jego niezmiernie wyrazistej fizjognomji artystycznej, taką, jaką znamy z „Partiry“, „Metropolis“ i „Symfonji tatrzańskie“. A jednak w samym potraktowaniu materiału, przejawiało się i tu ujęcie nad wyraz własne i bardzo współczesne, tętniące życiem i siłą. I znowu — tym razem uzasadnione punktem wyjścia z tego właśnie materiału — jakże potężne działanie dźwiękiem i rytmem samym!

Działa temi samymi czynnikami w znacznym stopniu i „Tango“ Maklakiewicza, choć w inny sposób. Dźwięk Tanga jest bardziej miękki, ma w sobie typowe dla tego tańca nasycenie i słodczy barwy, instrumentację lśniąca i bogata, rytm zaś potraktowany został w sposób bardzo subtelny, usprawiedliwiający w całej pełni eksperyment przeniesienia go z terenu muzyki lekkiej do muzyki artystycznej. Oczywiście tak „Tango“ Maklakiewicza, jak i „Zołnierzy“ Kondrackiego uważać należy za drobne zaledwie próby ich talentu, i mamy nadzieję, że Koncerty Tow. Miłośników Muzyki i Opery, projektowane na znacznie szerszą skalę w następnym sezonie, pozwolą publiczności lwowskiej zapoznać się w najbliższej przyszłości z ich większymi kompozycjami.

Nieco inny typ przedstawia najnowszy utwór Piotra Perkowskiego p. t. „Sinfonietta“. Jak już sam tytuł wskazuje, jest to utwór o koncepcji wyłączonej i absolutnie muzycznej, pojęty

